

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)

“ ___ ” _____ 2017 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю»

(назва магістерської програми)

на тему: «Облік та аудит розрахунків з оплати праці:
організаційно-методичні аспекти та напрямки удосконалення

(на прикладі ТОВ «Одеський готель «Центральний»»)

(назва теми)

Виконавець:

студентка Центру заочної форми навчання

Крохалева Катерина Андріївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., доцент _____

(науковий ступінь, вчене звання)

Волчек Руслан Миколайович _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ.....	7
1.1. Організація заробітної плати, системи та форми, види оплати праці.....	7
1.2. Нормативно-правове регулювання системи обліку заробітної плати.....	21
1.3. Міжнародний досвід обліку розрахунків з оплати праці....	29
1.4. Дискусійні аспекти в межах обліку розрахунків з оплати праці.....	41
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ТОВ «ОДЕСЬКИЙ ГОТЕЛЬ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ».....	49
2.1. Характеристика діяльності ТОВ «Одеський готель «Центральний» та аналіз його фінансового стану	49
2.2. Особливості обліку заробітної плати на підприємстві готельного бізнесу.....	60
2.3. Недоліки та напрямки вдосконалення діючої системи обліку та внутрішнього аудиту досліджуваного підприємства.	71
РОЗДІЛ 3. АУДИТ ТА АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ТОВ «ОДЕСЬКИЙ ГОТЕЛЬ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ».....	76
3.1. Мета, завдання та джерела інформації аудиту розрахунків з оплати праці	76
3.2. Планування та методика проведення аудиту розрахунків з оплати праці на ТОВ «Одеський готель «Центральний».....	80
3.3. Аналіз ефективності використання коштів на оплату праці на досліджуваному підприємстві.....	90

3.4. Кореляційно-регресійний аналіз збитковості персоналу на ТОВ «Одеський готель «Центральний».....	92
ВИСНОВКИ	102
Список використаних джерел	108
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми полягає в тому, що із відомих на цей час факторів виробництва одним із головних, а частіше і основних, який вимагає найбільших затрат, є праця. Економічні перетворення, які здійснюються в Україні протягом останніх років, спрямовані на реформування господарського механізму адекватного ринковій економіці. Виробництво кожної країни і кожної галузі залежить від низки чинників. Такими чинниками є кадри, праця та її оплата. В цілому ефективність виробництва залежить від кваліфікації робітників, їх використання, що впливає на обсяг і темпи збільшення виробленої продукції, використання матеріально-технічних засобів. Використання трудових ресурсів пов'язано зі зміною показника продуктивності праці. На зростання продуктивності праці впливає система оплати праці, тому що вона є стимулюючим фактором для зростання кваліфікації праці, підвищення технічного рівня виконаної роботи. Все залежить від людей, їх кваліфікації, уміння і бажання працювати. А заробітна плата є саме тою причиною, що приводить робітника на його робоче місце.

Економічний аналіз праці та її оплати на підприємстві є основним напрямком аналізу майбутнього тому, що його методика дозволяє при наявності стислого обсягу інформації про результати діяльності господарюючого суб'єкта визначити його потенційні можливості, внутрішні резерви, використання яких дозволить досягти позитивних змін фінансових результатів діяльності. Особливого значення це набуває в сучасний період, коли більшість інформації про господарську діяльність підприємці відносять до категорії комерційної таємниці, та у розпорядження аналітика надходить в основному офіційна фінансова звітність.

Призначення аудиту, як одного з елементів управління, – вивчати фактичний стан справ з обліку праці в кожному з підрозділів і по підприємству в цілому, щоб об'єктивно відображати дійсність; перевіряти виконання

прийнятих рішень; виявляти відповідність діяльності підприємства інтересам суспільства, держави, законам ринку.

Підприємство самостійно, але відповідно до законодавства, установлює штатний розклад, форми і системи оплати праці, преміювання. Облік заробітної плати – один із найважливіших і складних ділянок роботи, що потребують точних і оперативних даних, у яких відбивається зміна чисельності робітників, витрати робочого часу, категорії робітників, виробничих витрат.

Теоретичним і практичним питанням розгляду проблем обліку з розрахунків оплати праці та вдосконалення їх шляхів присвячено праці багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених. Значний внесок у дослідження цих проблем зробили: Л.О. Андрущенко, Т.М. Білуха, Т.А. Бутинець, М.П. Гарасим, С.Ф. Голов, Н.І. Дорош, Н.Л. Жук, О.А. Петрик, Г.А. Семенов, В.В. Сопко, Б.Ф. Усач, П.Я. Хомин, та ін. Зазначимо, що окремі аспекти обліку і аналізу заробітної плати за національними й міжнародними стандартами безпосередньо на підприємствах готельного бізнесу недостатньо висвітлені в економічній літературі. Отже, наше дослідження набуває неабиякої актуальності.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методологічних і практичних аспектів обліку, аудиту та аналізу розрахунків з оплати праці й надання рекомендацій щодо удосконалення діючої системи обліку та внутрішнього аудиту заробітної плати на підприємствах готельного бізнесу.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- узагальнити теоретичні основи обліку та аналізу розрахунків з оплати праці на підприємстві;
- провести порівняльний аналіз міжнародного та національного досвіду обліку розрахунків з оплати праці;
- надати характеристику дискусійним аспектам в межах обліку заробітної плати;
- виявити особливості організації обліку оплати праці на досліджуваному підприємстві готельного бізнесу;

- розкрити методику проведення аудиту розрахунків з оплати праці;
- виокремити напрямки удосконалення діючої системи обліку та внутрішнього аудиту розрахунків з оплати праці на досліджуваному підприємстві ТОВ «Одеський готель«Центральний»;
- провести аналіз ефективності використання коштів на оплату праці на досліджуваному підприємстві;
- побудувати регресійну модель збитковості персоналу на підприємстві й надати рекомендації щодо поліпшення якості управління персоналом на ТОВ «Одеський готель«Центральний».

Об’єкт і предмет дослідження. Об’єктом дослідження кваліфікаційної роботи є організація обліку, аналізу та аудиту розрахунків з оплати праці на ТОВ «Одеський готель«Центральний».

Предметом дослідження є теоретичні та методологічні засади обліку, аудиту та аналізу розрахунків з оплати праці на підприємствах готельного бізнесу.

Методи дослідження. Методичною основою даної кваліфікаційної роботи виступає діалектичний метод пізнання процесів економіки у безперервному їх розвитку та взаємозв’язку. У магістерській дипломній роботі було використано такі загальнонаукові методи дослідження як: аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання, порівняння, математичні методи.

Інформаційна база дослідження. В якості джерел інформації при написанні роботи слугували нормативно-правові акти, наукові статті спеціалістів з питань організації, обліку та аудиту оплати праці, матеріали періодичного друку, фінансова та статистична звітність, облікові регістри та первинні документи ТОВ «Одеський готель«Центральний».

Публікації та апробація результатів дослідження. *Публікації.* За результатами дослідження і темою кваліфікаційної роботи автором надруковано тези: Крохалева К.А. Кореляційно-регресійний аналіз збитковості персоналу на ТОВ «Одеський готель «Центральний» .

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі здійснено узагальнення, систематизацію та закріплення одержаних в процесі навчання теоретичних знань і практичних навиків із спеціальних дисциплін.

У процесі дослідження виконані наступні завдання: поглиблені теоретичні знання, шляхом вивчення спеціальної літератури по вибраній темі; здійснено обґрунтування економічної сутності заробітної плати; досліджено організацію обліку операцій по заробітній платі та визначено шляхи щодо її удосконалення; проведено аналіз ефективності використання коштів на оплату праці; визначено завдання, джерела та прийоми аудиту операцій по заробітній платі; розкрита методика аудиторської перевірки операцій по заробітній платі.

Відповідно до положень Закону України «Про оплату праці», заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу.

Згідно інструкції зі статистики заробітної плати, для оцінки розміру заробітної плати застосовується показник фонду оплати праці.

Джерелом коштів на оплату праці працівників підприємства є частина доходу та інші кошти, одержані внаслідок його господарської діяльності.

Бухгалтерський облік на ТОВ «Одеський готель «Центральний» ведеться працівниками бухгалтерії, якою керує головний бухгалтер, що підпорядковується безпосередньо директору. Бухгалтерський облік ведеться на основі Плану рахунків бухгалтерського обліку. Визначено перелік осіб, що мають право підпису первинних документів, та несуть відповідальність за достовірність цих документів. Контроль за дотриманням даного наказу покладено на директора.

У плані рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення інформації про розрахунки з персоналом (як облікового, так і необлікового складу) з оплати праці, а також про розрахунки за не отриману персоналом у встановлений

термін суму з оплати праці (Розрахунки з депонентами) передбачений балансовий рахунок 66 «Розрахунки з оплати праці», що має два субрахунки.

ТОВ «Одеський готель «Центральний» використовує типові форми первинного обліку за розрахунками з працівниками з заробітної плати, що затверджені наказом Міністерства статистики «Про затвердження типових форм первинного обліку по розрахунках з робітниками і службовцями по заробітній платі» від 22.05.1996 №144.

Синтетичний облік розрахунків по заробітній платі ведеться на двох субрахунках рахунку 66 «Розрахунки з оплати праці».

Аналітичний облік розрахунків по заробітній платі має стільки рахунків, скільки працюючих на підприємстві по списковому складу, тобто це облік розрахунків по заробітній платі по кожному працюючому окремо. Сума всіх нарахувань заробітної плати по кожному аналітичному рахунку(тобто по кожному працюючому) буде дорівнювати кредитовому обороту синтетичного рахунку 66 за звітний місяць, тобто сумі нарахованої заробітної плати по цеху, відділу, підприємству в цілому. Сума всіх утримань по аналітичних рахунках буде дорівнювати дебетовому обороту синтетичного рахунку 66. Сума в графі розрахунково-платіжної відомості «Сума до видачі» аналітичних рахунків дорівнює кредитовому сальдо синтетичного рахунку № 66 «Розрахунки з оплати праці». Кредитове сальдо по рахунку 66 показує заборгованість підприємства працівникам та службовцям на 1-ше число кожного місяця.

Облік розрахунків за страхуванням здійснюються на рахунку 65 «Розрахунки із страхування».

На ТОВ «Одеський готель «Центральний» не використовується рахунок 662 тому, що заробітна плата виплачується працівникам в касі підприємства або через Акціонерний банк «Південний» шляхом перерахування на електронний рахунок працівника, відкритий в установі банку. Підставою для виплати працівникам підприємства заробітної плати на зарплатні картки є «Наказ про виплату працівникам підприємства заробітної плати та інших належних їм виплат у безготівковій формі».

На ТОВ «Одеський готель «Центральний» не використовується рахунок 47 тому, що не створюється резерв для виплати відпускних. За вирішенням керівництва підприємства витрати, пов'язанні з відпускними, включені в поточні витрати звітного періоду. Для вдосконалення ведення обліку на підприємстві рекомендується ввести рахунок 47.

На ТОВ «Одеський готель «Центральний» відсутній графік документообороту. Для вдосконалення обліку заробітної плати на ТОВ «Одеський готель «Центральний» доцільно створити зазначений графік, а також, а також чітко розписати функції працівників щодо підготовки та подання окремих форм звітності (на цей час на ТОВ «Одеський готель «Центральний» немає чіткого розділення обов'язків щодо складання окремих форм звітності).

На ТОВ «Одеський готель «Центральний» використовується програма «1С: Бухгалтерія» але частково. «1С: Бухгалтерія» може бути використана для реалізації будь-якої схеми бухгалтерського обліку (декілька планів рахунків, багаторівневий і багатомірний аналітичний облік, складені проводки і можливість як ручного так і автоматичного введення бухгалтерських операцій, виведення і друку різних первинних документів, а також формування і друк різних звітів).

Згідно із здійсненими розрахунками видно, що фонд заробітної плати персоналу основної діяльності у 2016 році порівняно із 2015 роком збільшився на 60,3 тис. грн. При цьому, зростання фонду зарплатні спостерігалось за категорією «обслуговуючий персонал». Абсолютне зростання фонду оплати праці за цією категорією склало 36,98 тис. грн. Тоді як відносне зростання фонду заробітної плати дорівнює 8,19.

Наявність відносної перевитрати коштів за категорією «обслуговуючий персонал» у розмірі 8,19 тис. грн. вказує на те, що темпи зростання продуктивності праці обслуговуючого персоналу були нижчими за темпи зростання їхньої середньої зарплати.

Аналіз даних показав, що на підприємстві існують невиробничі виплати

заробітної плати за категорією «обслуговуючий персонал» на суму 36,98 тис. грн. Допущена перевитрата була обумовлена негативною дією такого чинника як середня заробітна платня. Збільшення розміру середньої заробітної плати з 29,38 тис. грн. у 2015 році до 30,33 тис. грн. у 2016 році призвело до зростання фонду заробітної плати обслуговуючого персоналу на 66,36 тис. грн.

Отримана перевитрата по фонду зарплати робітників була зменшена за рахунок зростання середньорічного виробітку. Зростання середньорічної продуктивності праці робітника призвело до економії фонду їхньої заробітної платні на 29,38 тис. грн.

Регресійна модель показала, що по мірі збільшення питомої ваги обслуговуючого персоналу у загальній кількості працюючих, збитковість персоналу зменшується на 469,19 тис. грн, оскільки обслуговуючий персонал створює умови комфортного перебування клієнтів готелю. Водночас значна чисельність адміністративного персоналу при хронічній збитковості готелю свідчить, про неефективність їх праці з боку прийняття управлінських рішень щодо покращення економічного стану готелю. По мірі зростання оплатомісткості наданих послуг, збитковість персоналу зросте на 544,4 тис.грн. Збільшення коефіцієнта співвідношення темпів зростання чистого доходу від реалізації наданих послуг до темпу зростання витрат на оплату праці призведе до зниження збитковості персоналу на 2,8 млн. грн.

Враховуючи критичний стан ТОВ «Одеський готель «Центральний», керівництво у першу чергу повинно провести наступні дослідження:

- рівня завантаженості номерів з метою виключення витрат за рахунок номерів, що незайняті;
- рівня використання трудових ресурсів з метою оптимізації штату готелю;
- провести детальний моніторинг витрат на придбання продуктів харчування та їх використання;
- вважаємо за доцільне проведення аудиту усіх наявних ресурсів з метою оптимізації та скорочення непродуктивних надлишків.

Враховуючи тему кваліфікаційної роботи, більш детально зосередимся на підвищенні ефективності використання трудових ресурсів готелю, та рівня оплати їхньої праці. На нашу думку, перш за все, необхідно покращити планування чисельності персоналу як у короткостроковій, так і у середньостроковій перспективі. Це дозволить:

- оптимізувати структуру персоналу;
- покращити відбір та розміщення кадрів щодо структурних підрозділів: прибиральниць, номерних та інших.

Враховувати соціальні та психологічні чинники, що наявні галузевій специфіці, а саме: невідповідність членів колективу за віком, освітою та психологічною сумісністю, що призводить до виникнення постійних організаційних конфліктів, що в свою чергу, призводить до втрати мотивації, необхідно посилити мотивацію праці за рахунок, перш за все, матеріального стимулювання праці. Враховуючи, що оплата праці складається на 70% з окладної частини, яка регулюється мінімальними тарифними ставками та відповідними кваліфікаційними довідниками, керівництво не має можливості підвищувати їх за своїм бажанням. Багатолітня практика свідчить, що підвищення окладу не дасть очікуваного результату, оскільки персонал через деякий час знову буде невдоволений щодо розміру наявної оплати праці.

В якості можливого варіанту вдосконалення тарифної системи у готелі «Центральний», можливо ввести безтарифну систему оплати праці, суть якої полягає у розрахунку частки робітника (незалежно від статусу) у фонді оплати праці або усього готелю або окремого підрозділу. Базою для запропонованої моделі організації оплати праці є співвідношення різної якості у залежності від кваліфікаційних груп робітників, професій та посад. З цією метою важливим моментом в моделі є визначення мінімальної ставки оплати праці та розрахунок коефіцієнту для кожної кваліфікаційної та посадної груп. Враховуючи зазначені співвідношення, відбувається у подальшому розподілення коштів з оплати праці між робітниками. Зазначимо, що запропонована модель є вкрай ефективною в багатолітній практиці готелів країн ЄС.

Узагальнюючи зазначене, відмітимо, що керівництво готелю повинно звернути увагу на недостатню відповідальність та компетентність менеджерів, відсутність взаємодії серед структурних підрозділів й тих, хто не хоче взаємодіяти з іншими підрозділами. Економічна служба готелю слабо контролює ключові показники діяльності для оцінки реалізації стратегії готелю, що направлена на підвищення якості обслуговування клієнтів та ефективну роботу готелю в цілому.

Зазначимо, що в готелі відсутня система оцінки індивідуального вкладу кожного співробітника адміністративно-управлінського персоналу, яка б дозволила встановити якість, складність та результативність праці конкретного співробітника й його відповідність службовій посаді. У зв'язку з цим, пропонуємо періодично проводити атестації, які спонукають співробітників відноситися до професійних обов'язків більш відповідально. Процесу атестації передуює проведення інвентаризації бізнес-компетенцій співробітників і якщо їх недостатньо, то цього співробітника треба замінити. Таким чином, у керівництва з'являється можливість обґрунтовано проводити планування чисельності адміністративно-управлінського персоналу і не допускати наявної на сьогодні диспропорції між управлінським та обслуговуючим персоналом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України „Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” від 02.03.00р. № 1533-111, зі змінами та доповненнями.

2. Закон України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” від 09.07.2013р. №1058-4, зі змінами та доповненнями.

3. Закон України “Про податок з доходів фізичних осіб” від 22.05.2003р. № 889-4, зі змінами та доповненнями від 27.10.2016р.

4. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/>

5. Закон України “Про оплату праці” від 24.03.95р. №108/95-ВР.

6. Інструкція зі статистики заробітної плати, затверджена наказом Міністерства статистики України від 11.12.95р. № 123, введена в дію з 01.01.96р. // Все про бухгалтерський облік.-1998.-№ 112.

7. Кодекс законів “Про працю” від 16.01.2003р. № 436-4, зі змінами та доповненнями.

8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 “Виплати працівникам” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua/document/92431/МСБО_19.pdf

9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

10. План рахунків бухгалтерського обліку – Офіц. текст із змін. станом на 8 лютого 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dtkk.com.ua>.

11. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.-rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

12. Положення “Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95р. № 88.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 “Баланс” Офіц. текст із змін. станом на 9 серпня 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 “Виплати працівникам”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 601 від 28.10.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua> 015р. №87.

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 “Консолідована фінансова звітність” від 30.07.2010р. №176.

16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 “Фінансова звітність суб’єкта малого підприємництва” від 25.02.2010р. №39.

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 “Виплати працівникам” від 28.10.2003р. №601.

18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» Офіц. текст із змін. станом на 9 серпня 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>.

19. Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419.

20. Порядок оплати перших п’яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов’язаної з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів підприємства, установи, організації, затверджений постановою КМУ від 26.06.2015р. № 440 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-п>

21. Постанова Кабінету Міністрів України „Про порядок обчислення середньої заробітної плати” від 08.02.95рр. №100.

22. Про затвердження інструкції зі статистики заробітної плати: наказ Держкомстату України від 13 січн. 2004 р. № 5. – (норм. документ Держкомстату України.Наказ)/[Електронний ресурс]- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>.

23.Анастасія Шевченко. Виплата заробітної плати / Ушакова Лілія // Практичне керівництво «Бібліотека Баланс». – 2017. –№4. – С. 9–13.

24. Аудит розрахунків з оплати праці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/471?view=material.

25.Аудит розрахунків з оплати праців і за соціальним страхуванням [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://readbookz.com/book/17/800.html>.

26. Богиня Д.П. Основи економіки праці. / Богиня Д.П., Грішнова О.А. – К.: Знання-Прес, 2012. – 313с.

27.Бондар В.П. Удосконалення системи організації аудиторської діяльності в Україні //Формування ринкових відносин в Україні. - 2012.-№ 9. - С. 16 – 19

28.Бугуцький О. Ефективне використання праці – основа підвищення продуктивності сил суспільства / Бугуцький О., Михайлов С. // Україна: аспекти праці, 2011, № 3. – С. 8.

29.Бурденко І.М. Виплати працівникам: облік, аудит і автоматизація: навчальний посібник / І.М. Бурденко, О.В. Кравченко, О.В. Шипунова. – Суми: Університетська книга, 2009. – 283с

30.Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський, фінансовий облік. Ж.: ПП „Рута”, 2003. –723 с.

31.Бутинець Ф.Ф., Усач Б.Ф., Виговська Н.Г. Аудит і ревизія підприємницької діяльності: Навчальний посібник. – Ж. ПП „Рута”,2001- 414с

32.Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності —Облік і аудит| вищих навчальних закладів / за ред. проф. Ф. Ф. Бутиця. – 5-те вид., доп. і переробл. – Житомир : ПП —Рута|, 2011. – 726 с.

33.Волкова Н. А. Сучасні тенденції аналізу фінансового стану підприємств // Н. А. Волкова // International Scientific Conference: Economy and

Society: modern foundation for human development. – Leipzig Germany, 2016. – Ч. 1. – С. 173-174.

34. Волкова Н. А. Сучасні проблеми розвитку економічного аналізу як інструменту ефективності діяльності: [монографія] / Н. А. Волкова, Р. М. Волчек, О. М. Гайдаєнко, Н. В. Мозгова та ін. – Одеса, 2012. – 292 с.

35. Вороная Н. Оплата відпусток/ Вороная Н // Практичне керівництво «Податки та бухгалтерський облік». – 2017. – №32. – С. 50-80.

36. Вороная Н., Чернишова Н. Визначаємо облікову політику / Н. Вороная, Н. Чернишова // Енциклопедія бухобліку (частина 1) – 2015. – № 85. – С. 27–42.

37. Гайдаєнко О.М. Застосування кореляційно – регресійного аналізу для прогнозування результатів діяльності підприємства / О.М. Гайдаєнко, Л.А. Коваленко // Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки: Міжнародний збірник наукових праць / відпов. ред. І.Б. Садовська. – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. – Вип. 1 (13). – Ч. 1. – С. 16-23.

38. Голова С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні. Навчально-практичний посібник Дніпропетровськ, ТОВ Баланс клуб, 2001.- 296 с.

39. Голова С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами. Практичний посібник. – К.: Лібра, 2004. – 880 с

40. Гончарук Я.А., Рудницький В.С. Аудит: навчальний посібник. – Львів Світ, 2001- 296 с.

41. Грабова Н.Н., Добровский В.Н. «Бухгалтерский учет в производственных и торговых предприятиях»-К., 2000г., 624с.

42. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально трудові відносини: [підручник] / О.А. Грішнова. - К.: Знання, 2013. – 559с.

43. Гуль Т. Индексация зарплаты: дюжина правил/ Гуль Т.// Практичне керівництво «Податки та бухгалтерський облік». – 2017. – №7. – С. 42-46.

44. Давидов Г.М. Аудит. Навчальний посібник.– К.: Знання, 2002. – 363 с.

45. Давидов Г.М. «Аудит» Навчальний посібник для вищих навчальних закладів, 2-ге видання (переробл. та допущ.) - К.: «Знання», 2005 - 374 с.
46. Давидов Г.М. Аудит: Навч. посіб. – 3-тє вид., стер. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2013. – 363 с.
47. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація, К.: „Знання”, 2001. - 425 с.
48. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н. А. / Н. А. Волкова, Р. М. Волчек, О. М. Гайдаєнко та ін. – Одеса: ОНЕУ, ротاپронт. – 2015. – 310 с.
49. Загальна економічна теорія (політична економія). Підручник : У 2-х частинах / Буян І.В., Гуменюк П.Д., Березюк Р.М. та ін. – Тернопіль: —ЛІДЕРІ, 2001. – Т. 1. – 2015. – 251 с.
50. Калина А.В. Організація та оплата праці в ринкових умовах. - К.: МАУП, 2010. - 274 с.
51. Камышанов П.И. Практическое пособие по аудиту. – М.: ИНФРА – М, 2011. – 522 с.
52. Костенко Н. Доплата до мінзарплати та аванс / Костенко Н. // Практичне керівництво «Податки та бухгалтерський облік». – 2017. – №45. – С. 53-55.
53. Кулаковська Л.П. Основи аудиту: навчальний посібник. К.: „Каравелла”, 2012 - 327 с.
54. Кундря-Висоцька О.П. Облік і аудит. К.: „Алерта”, 2004 - 303 с.
55. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник, К.: ЦУЛ, 2003. – 623 с.
56. Москалюк А. А. Оценка текущих обязательств согласно МСФО и П(С)БУ Украины / А. А. Москалюк // Материалы Международной научно-практической конференция «Бухгалтерский учёт бизнесу». – Таллинн: ТЕІЇ, Фонд интеграции науки и бизнеса, 2014. – С. 33-35.
57. Огай О. Перевіряємо заповнення лицьового боку лікарняного листа / Огай О. // Практичне керівництво «Податки та бухгалтерський облік». – 2017. – №14. – С. 8-10.

58. Потриваєва Н.В. Стан та перспектива обліку розрахунків з оплати праці: теоретичний аспект / Н.В. Потриваєва, І.В. Савченко // Економічний форум. – 2014. – № 1. 93-98 с.
59. Розрахунки з персоналом з оплати праці і не тільки // Дебет-Кредит. – 2007. – № 48. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dtkk.com.ua>
- 60.Руда Т. Доплата до МЗП у листах та цифрах/ Н Руда Т. // Практичне керівництво «Податки та бухгалтерський облік». – 2017. –№49. – С. 15-18.
- 61.Синяєва Л.В. Економіко-математична модель розрахунку середньорічної заробітної плати працівників сільського господарства / Л.В. Синяєва // Економка АПК. – № 9. – 2015. – С. 144–152.
- 62.Солошенко Л. ПДВ-«Покращення» /Солошенко Л.// Практичне керівництво «Податки та бухгалтерський облік». – 2017. –№3. – С. 3-7.
- 63.Ушакова Лілія. Тривалість робочого часу у 2017 році/ Ушакова Лілія // Практичне керівництво «Податки та бухгалтерський облік». – 2017. –№5. – С. 44-48.
- 64.Теорія бухгалтерського обліку: Навч.посіб./О.І.Васюта-Беркут, Г.Ф.Шепітко, Н.О.Ромашевська; за заг.ред.В.Б.Захожая. – К.: МАУП, 2001.- 367 с.
- 65.Ткаченко Н.М. Бухгалтерський, фінансовий облік на підприємствах України: 6-те видання. К.: А.С.К, 2013р.- 770 с.
- 66.Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник/ за ред. проф. М.Ф. Огійчука. – [вид. 6-те, перероб. та доп.] – К.: Алерта, 2016. – 1042 с.
- 67.Чабанова Н.В, Василенко Ю.А. Бухгалтерський, фінансовий облік. К.: „Академія”, 2014 – 456 с.
- 68.Шуремов Е.Л. Автоматизированные информационные системы бухгалтерского учета, анализа и аудита: Учеб. пособ. для вузов. / Шуремов Е.Л., Умнова Э.А., Воропаева Т.В. - М.: Перспектива, 2011. – 363 с.
69. Юдина С.А. Сравнение учета выплат работникам по ПСБУ и МСБУ / С.А. Юдина // Управління розвитком. – 2010. – № 11 (87). – с. 41-43.

70.Янковой О.Г. Моделивання парних зв'язків в економіці: [Навч. посібник] / Олександр Григорович Янковой. – Одеса: Оптимум, 2001. – 198 с.

71.Якимашенко В. Коригуємо резерв сумнівних боргів / В. Якимашенко Практичне керівництво «Бібліотека Баланс». – 2016. – № 24. – С. 24–29;